

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

**Výroční zpráva o činnosti
Výboru a zpráva o
regionálním rozvoji ČR
za rok 2024**

Manažerské shrnutí.....	3
Úvod.....	4
1. Výbor pro regionální politiku – vládní úroveň.....	4
1.1. Jednání Výboru pro regionální politiku.....	5
a) Výboru pro regionální politiku – 1. zasedání	5
b) Výboru pro regionální politiku – 2. zasedání	5
1.1.1. Souhrn klíčových aktivit a rozhodnutí.....	6
1.2. Doporučení a výhled na další období	7
2. Výbor pro regionální politiku – pracovní úroveň.....	7
2.1. Jednání Výboru pro regionální politiku.....	7
a) Výboru pro regionální politiku – 1. zasedání	7
b) Výboru pro regionální politiku – 2. zasedání	8
c) Výboru pro regionální politiku – 3. zasedání	10
d) Výboru pro regionální politiku – 4. zasedání	11
3. Poradní orgány Výboru pro regionální politiku	13
3.1. Transformační komise	13
4. Regionální rozvoj ČR.....	14
4.1. Dokumenty MMR projednané vládou ČR v roce 2024.....	14
4.2. Financování	17
4.3. Plnění (strategických) cílů.....	21
4.4. Doporučení a výhled na další období	25
4.5. Seznam grafů a map	26

Manažerské shrnutí

Výbor pro regionální politiku byl zřízen usnesením vlády České republiky dne 6. prosince 2023 jako stálý pracovní a poradní orgán pro koordinaci regionální politiky. Jeho cílem je podpora vyváženého rozvoje regionů, snižování socio-ekonomických rozdílů a posílení soudržnosti.

Výbor pro regionální politiku se v roce 2024 zaměřil na koordinaci a podporu vyváženého regionálního rozvoje České republiky. Klíčové aktivity zahrnovaly **efektivní propojení vládních politik s regionálními potřebami**, eliminaci nerovností mezi kraji a posílení ekonomického a sociálního rozvoje v méně rozvinutých oblastech.

Výbor pro regionální politiku na vládní úrovni se zaměřil na strategické priority regionálního rozvoje s důrazem na vzdělávání, dopravní infrastrukturu a řešení sociálně-ekonomických nerovností. Klíčovými body jednání byla efektivní koordinace politik, optimalizace čerpání finančních zdrojů a cílená podpora strukturálně postižených regionů.

V oblasti vzdělávání byla diskutována nízká dostupnost vysokoškolského vzdělání v Karlovarském kraji. Upřednostněn byl model detašovaných pracovišť stávajících vysokých škol, což nabízí rychlejší implementaci a snížení administrativních překážek. Dopravní infrastruktura byla identifikována jako klíčový faktor pro zvýšení konkurenceschopnosti regionů, přičemž byla doporučena inovativní řešení, jako veřejná doprava na poptávku a digitalizace přepravních služeb. Sociální klimatický fond (dále také „SKF“) byl prezentován jako nástroj pro zmírnění dopadů klimatické transformace, zejména na zranitelné regiony. Výbor zdůraznil potřebu přesné alokace prostředků a propojení politik s územními potřebami.

Výbor pro regionální politiku na pracovní úrovni se zabýval úkoly zadanými vládní úrovní, a to zejména v oblastech školství, dopravní infrastruktury, Sociálního klimatického fondu a podpory transformace regionů. Výbor usiloval o posílení spolupráce mezi resorty i nastavení systematického přístupu k datům a analýzám. Plánované aktivity směřovaly k řešení dopravní chudoby, modernizaci vzdělávacích kapacit a zavedení inovativních nástrojů pro regionální rozvoj.

Jednání Výboru potvrdila význam koordinace mezi vládními resorty a místními samosprávami, využívání analytických nástrojů a efektivní alokace zdrojů pro vyrovnání regionálních rozdílů. Dosažení cílů regionální politiky vyžaduje **systematický přístup a integraci všech zainteresovaných aktérů**.

Úvod

Výbor pro regionální politiku byl zřízen usnesením vlády České republiky ze dne 6. prosince 2023 č. 934 jako stálý **pracovní a poradní orgán vlády České republiky**. Jeho cílem je podpora realizace regionální politiky, vyrovnávání rozdílů mezi regiony a posílení soudržnosti a kvality života napříč ČR, což odpovídá závazkům stanoveným v programovém prohlášení vlády.

Zřízení Výboru pro regionální politiku tak reaguje na dlouhodobě přetrvávající problém nekonzistentní koordinace mezi resortními politikami, které mají vliv na regionální rozvoj. Primárním úkolem výboru je zajistit efektivní koordinaci a propojení politik státu s regionálními potřebami a sledovat jejich dopad na soudržnost a rozvoj regionů.

Výbor proto slouží jako **koordinační a poradní platforma pro územní dimenzi vládních politik**, aniž by měnil odpovědnosti jednotlivých resortů. Výsledkem je přijetí doporučení, která zajišťují, že státní politiky jsou v souladu s potřebami regionů. Ve své činnosti se zapojuje do koordinace naplňování legislativních požadavků na zajištění hodnocení územních dopadů (TIA) a poskytování přehledů o souladu regionálních cílů vlády s konkrétními opatřeními. Na základě těchto výstupů přispívá Výbor k tvorbě a revizi strategií a zajišťuje efektivní implementaci klíčových doporučení pro regionální rozvoj, čímž pomáhá k dlouhodobé soudržnosti a vyváženému rozvoji všech oblastí ČR.

Výbor má pravomoc vytvářet pracovní komise, které mohou spolupracovat na přípravě legislativních i nelegislativních návrhů, a to i napříč resorty. Výbor pro regionální politiku tedy představuje **klíčový nástroj pro efektivní implementaci a koordinaci regionální politiky v České republice** a zajišťuje, aby byly regionální cíle vlády naplňovány v úzké spolupráci s místními i krajskými partnery.

Výbor pro regionální politiku se schází na vládní a na pracovní úrovni.

1. Výbor pro regionální politiku – vládní úroveň

Výbor pro regionální politiku na vládní úrovni (VV-RP) si klade za cíl plnit klíčovou roli při koordinaci a podpoře vyváženého rozvoje České republiky. Jeho působení na vládní úrovni se zaměřuje na posilování regionální soudržnosti, snižování rozdílů mezi regiony a efektivní využívání místního potenciálu. Základní prioritou výboru je podpora kvality života a ochrana životního prostředí, přičemž všechny aktivity směřují k tomu, aby regiony České republiky společně posílily konkurenceschopnost státu jako celku.

VV-RP zasedá zpravidla před jednáními vlády České republiky a zajišťuje tak komplexní podporu regionální politiky na nejvyšší úrovni státní správy. Předseda vlády předsedá těmto jednáním, čímž posiluje koordinaci mezi jednotlivými resorty a zajišťuje návaznost na národní strategické cíle. Výbor se schází v prostorách Úřadu vlády ČR a své činnosti provádí v souladu se Statutem a jednacím řádem, které stanovují rámec pro organizaci a řízení jednání.

1.1. Jednání Výboru pro regionální politiku

Výboru pro regionální politiku, jak na pracovní, tak vládní úrovni, zahájil svou činnost v roce 2024. Během tohoto roku proběhlo jednání Výboru na vládní úrovni v únoru a v červenci.

a) Výboru pro regionální politiku – 1. zasedání

První zasedání Výboru pro regionální politiku se uskutečnilo dne **21. února 2024**. Jednání zahájil a vedl premiér Petr Fiala.

Místopředseda VV-RP a zároveň místopředseda vlády pro digitalizaci a ministr pro místní rozvoj Ivan Bartoš představil přítomným členům vlády ČR cíl a hlavní činnosti nově ustaveného Výboru, kterým je koordinace a podpora efektivní implementace regionální politiky napříč rezorty a na úrovni územních partnerů.

Na zasedání Výboru byla diskutována opatření k **překonání regionálních rozdílů**, zejména ve vzdělávání, zdravotní infrastruktuře a cílené alokaci finančních prostředků na zaostávající oblasti, kdy bylo zmíněno i budoucí financování a nezbytnost efektivního využívání evropských fondů v oblasti politiky soudržnosti (dále také „fondy EU“) i s ohledem na potenciální nižší objem alokovaných evropských prostředků po roce 2028+.

Další zásadní bod jednání byl věnován **podpoře venkova a socio-ekonomickým oblastem** s tím, že byla představena koncepce rozvoje venkova, která si klade za cíl zlepšit kvalitu života na venkově, zvyšovat ekonomickou stabilitu a odbourávat negativní stereotypy. Za důležitý nástroj pro zlepšení kvality života a řešení klimatických změn na regionální úrovni je považován SKF.

Pro regionální rozvoj zůstávají klíčové investice do vzdělávání a dopravní infrastruktury, což bylo na jednání Výboru také zdůrazněno. V této oblasti ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy plánuje reformy na posílení regionálních vzdělávacích kapacit, koordinaci mezi územními samosprávami a řešení disproporcí ve školství, především přeplněnost nebo naopak nedostatečně obsazené školy. Jako další priorita pro tuto oblast byl identifikován význam IT vybavení a modernizace školních budov.

Výbor uznal potřebu jemnějšího cílení dotačních programů, aby **pomoc směřovala na skutečně potřebná místa**, například do strukturálně postižených oblastí.

Shrnutí:

Výbor pro regionální politiku na vládní úrovni navrhl posílit cílené financování specifických regionů, které reflektuje různé socio-ekonomické potřeby. **Klíčovými oblastmi a prioritami s regionálním dopadem** jsou **školství, doprava a klimatická opatření**, pro jejichž financování se doporučuje větší míra koordinace mezi jednotlivými resorty a využití kombinovaných finančních zdrojů včetně soukromého sektoru.

b) Výboru pro regionální politiku – 2. zasedání

Druhé jednání Výboru pro regionální politiku se konalo dne **17. července 2024**. Z důvodu prioritně projednávaných bodů zařazených na jednání vlády ČR bylo jednání Výboru pro regionální politiku výjimečně zařazeno až po jednání vlády ČR. Jednání Výboru

pro regionální politiku bylo zahájeno se značným časovým zpožděním a řada členů se z jednání omluvila. Výbor nebyl usnášeníschopný.

Stěžejním bodem jednání Výboru bylo **zřízení vysoké školy v Karlovarském kraji**. Výbor projednal tři možnosti posílení vysokoškolského vzdělávání v Karlovarském kraji:

1. varianta: *Zřízení poboček stávajících vysokých škol* – nejrychlejší varianta, podporovaná Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, se zaměřením na profesní bakalářské programy.

2. varianta: *Založení soukromé profesní vysoké školy* – má značné nevýhody, včetně finančních a legislativních překážek.

3. varianta: *Založení nové veřejné profesní vysoké školy* – preferovaná Karlovarským krajem, ale vyžaduje vysoké investice a politickou shodu.

Výbor se nakonec shodl na první variantě, tedy rozšíření detašovaných pracovišť stávajících vysokých škol. Dořešení úkolu bylo zadáno pracovní úrovni Výboru pro regionální politiku.

Z časových důvodů byly **dílčí výsledky zmapovaných investic do školské infrastruktury** představeny jen velmi krátce. Výbor diskutoval o rozdílném čerpání investic do školství mezi regiony, přičemž Karlovarský a Ústecký kraj vykazují nižší čerpání než aglomerace. Byly identifikovány rozdíly mezi kapacitami mateřských a základních škol v závislosti na demografickém vývoji.

Shrnutí:

Výbor pro regionální politiku na vládní úrovni podpořil variantu **zřízení dislokovaných pracovišť vysokých škol v Karlovarském kraji** s cílem udržet absolventy v regionu a zvýšit atraktivitu kraje. Otázka posílení vysokoškolského vzdělávání v Karlovarském kraji byla předána k dořešení na pracovní úroveň Výboru. Byl vyjádřen souhlas se změnou Statutu, která bude schválena per rollam a následně předložena vládě ČR ke schválení. Na úkolech zadaných na 1. jednání Výboru se průběžně pracuje, přičemž jsou na jednání Výboru prezentovány postupné kroky a dílčí výsledky plnění.

1.1.1. Souhrn klíčových aktivit a rozhodnutí

Výbor se v roce 2024 zaměřil na vytvoření účinného mechanismu pro regionální rozvoj s důrazem na socio-ekonomický rozvoj venkova, eliminaci regionálních rozdílů ve vzdělávání a cílenou podporu ekonomicky slabších oblastí. Rozšíření vzdělávacích kapacit a dopravní infrastruktury patří mezi hlavní priority výboru, stejně jako koordinace a efektivní využití evropských a národních finančních zdrojů. Výbor podporuje reformy, které reflektují potřeby regionů, a usiluje o to, aby byla **pomoc směřována k oblastem s největší potřebou rozvoje**.

VV-RP plánuje pokračovat v nastavené strategii.

1.2. Doporučení a výhled na další období

Základními klíčovými činnostmi Výboru pro regionální politiku budou témata, která budou mít **vliv a dopady na posilování soudržnosti a konkurenceschopnosti regionů ČR.**

Do budoucna se Výbor bude více a hlouběji zabývat i legislativními materiály, které mají **územní dopad** a u kterých je relevantní posuzovat územní dopad (TIA), s cílem snížit riziko nevyváženého územního rozložení nákladů a přínosů mezi různými typy území. K hlavním činnostem VV-RP bude proto patřit především projednávání legislativních i nelegislativních materiálů s územním dopadem, které mohou ovlivnit regionální soudržnost a ekonomickou vyváženost země. Výbor se dosud zaměřoval na **soulad státních politik s potřebami regionů** a na efektivní implementaci platných strategických dokumentů, jako je Strategie regionálního rozvoje ČR. VV-RP tak podporuje dlouhodobě udržitelný regionální rozvoj České republiky.

2. Výbor pro regionální politiku – pracovní úroveň

Výbor pro regionální politiku na pracovní úrovni (PV-RP), jehož činnost je řízena ministrem pro místní rozvoj, hraje klíčovou roli v koordinaci a implementaci regionální politiky České republiky. Členy PV-RP jsou zástupci ústředních orgánů státní správy. Seznam přidružených členů PV-RP schválila vláda ČR a je nedílnou součástí Statutu Výboru pro regionální politiku.

Hlavním cílem Výboru pro regionální politiku je **sladění příspěvku sektorových politik k plnění cílů regionální politiky** státu prostřednictvím doporučení k jednotlivým politikám, novým nebo upravovaným zákonným normám tak, přičemž důraz je kladen na to, aby dopady podporovaly regionální soudržnost. Výbor projednává plnění strategických cílů stanovených v klíčových dokumentech pro oblast regionální politiky, jako je Strategie regionálního rozvoje, a dále je bude průběžně kontrolovat a vyhodnocovat.

Cílem PV-RP je **podporovat územní soudržnost** a konkurenceschopnost České republiky prostřednictvím odborných stanovisek a efektivní koordinace aktivit v oblasti regionálního rozvoje.

2.1. Jednání Výboru pro regionální politiku

c) Výboru pro regionální politiku – 1. zasedání

První ustavující jednání Výboru pro regionální politiku na pracovní úrovni zahájil ministr pro místní rozvoj v roli předsedy Výboru. Na úvod zdůraznil potřebu řešení regionálních nerovností, odstraňování chudoby (zejména energetické a dopravní), nezaměstnanosti a bytové nouze. V budoucnu bude rozhodující i snižování objemu fondů EU a klimatické vlivy, které nerovnoměrně zasáhnou různá území. Klíčovou roli zde budou hrát nové finanční nástroje, jako jsou Modernizační fond a SKF. Byla definována role Výboru jako klíčového poradního orgánu pro koordinaci a implementaci politiky soudržnosti a regionálního rozvoje v ČR.

Jednání Výboru se zaměřilo na důležité sektory a problematiky. PV-RP se soustředil na **aktuální výzvy regionální politiky** a vyrovnávání územních rozdílů, zejména v kontextu snižování objemu prostředků politiky soudržnosti EU a klimatických změn, které nerovnoměrně zasahují různé regiony.

Zmíněna byla **územní dimenze** uplatňovaných podpůrných nástrojů, a bylo zdůrazněno, že dotační tituly musí zohledňovat územní rozdíly, aby se zabránilo jejich prohlubování. Strukturálně postižené regiony a další oblasti s potřebou bonifikace (hospodářsky a sociálně ohrožená území, HSOÚ) mají dostávat cílenou podporu z různých dotačních programů. Jedním z cílů Výboru je zamezit prohlubování regionálních rozdílů prostřednictvím dotačních titulů.

Školství – zástupce gestora, tj. Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, otevřel otázku kritického nedostatku školní infrastruktury, zvláště v místech, kde malé obce nemají dostatečné zdroje. Zaměřil se na cílené investice do základních škol v kritických lokalitách a nový systém indexového financování, který by měl posílit školy v socioekonomicky znevýhodněných oblastech. Alokace prostředků z Národního plánu obnovy má zlepšit situaci ve 400 školách a vytvořit dalších 10 000 míst v základních školách. Diskutována byla také potřeba flexibilnějších budov pro multifunkční využití školských zařízení a dlouhodobého plánování kapacit v souvislosti s demografickým vývojem.

Dopravní obslužnost – zástupce gestora, tj. Ministerstva dopravy, informoval o pokračující výstavbě silniční a železniční infrastruktury s důrazem na rychlostní trasy (VRT) a hlavní tahy, jež mají být dokončeny do pěti let. Součástí jednání bylo i řešení dopravních potřeb pro rozptýlené osídlení venkovských oblastí. Zmínil rovněž připravovaný právní rámec pro objednávkovou dopravu v řídké osídlených oblastech.

Sociální klimatický fond (SKF) – zástupce gestora, tj. Ministerstva životního prostředí, představil záměry využití SKF na podporu regionů zasažených klimatickými změnami s cílem podpořit ekologicky udržitelná opatření v méně rozvinutých oblastech.

Shrnutí:

První ustavující jednání Výboru pro regionální politiku na pracovní úrovni se zaměřilo na zásadní otázky regionálního rozvoje a vyrovnávání územních rozdílů v ČR. Vedení Výboru **zdůraznilo potřebu řešit nerovnosti** v oblastech energetické a dopravní chudoby, nezaměstnanosti a bytové nouze. Hlavními prioritami pro budoucnost jsou snížení závislosti na fondech EU, přizpůsobení regionů klimatickým výzvám a posílení školní infrastruktury v méně rozvinutých lokalitách. V oblasti dopravní obslužnosti byl kladen důraz na rozvoj klíčových tras a dostupnost dopravy ve venkovských oblastech. SKF bude podporovat ekologicky udržitelná řešení v nejvíce ohrožených regionech. Výbor tím potvrzuje svou roli jako poradní orgán vlády ČR pro koordinaci politiky soudržnosti a regionálního rozvoje v České republice.

d) Výboru pro regionální politiku – 2. zasedání

Druhé jednání Výboru pro regionální politiku na pracovní úrovni (PV-RP), konané dne 14. května 2024, se zaměřilo na **tři hlavní oblasti regionálního rozvoje: školství, dopravu**

a přípravu dat pro SKF. Předseda Výboru zahájil jednání s důrazem na podporu rovnoměrného rozvoje regionů a nutnost lépe cílit na územní dopady jednotlivých resortních politik, aby nedocházelo k prohlubování rozdílů mezi regiony.

1. oblast: Školství – optimalizace školní kapacity a plánování investic

Diskuse se soustředila na problematiku kapacit škol a efektivní využití stávajících budov. Zástupkyně Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) informovala o získání aktuálních dat o kapacitách škol, avšak upozornila na chybějící nástroje k ověřování skutečné kapacity. K zajištění finanční udržitelnosti je klíčové rozdělit prostředky na školy podle aktuální demografie a potřeb jednotlivých regionů.

Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) se zavázalo provést analýzu investic do školské infrastruktury s ohledem na budoucí rozvoj. Tato analýza by měla identifikovat oblasti, kde jsou prostředky potřeba na výstavbu či rozšíření škol, a místa, kde je prioritní financování pro zajištění dostatečného počtu pedagogů.

2. oblast: Doprava – dostupnost v odlehlých regionech

Zástupce Ministerstva dopravy (MD) představil výzvy spojené s tzv. poslední mílí a poptávkovou dopravou, zejména v řídce osídlených oblastech, kde je nízká dostupnost hromadné dopravy. Ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí (MŽP) proběhla diskuse o možnostech využití dat z IDOS a informací od soukromých poskytovatelů pro vyhodnocení dopravní potřeby. Ministerstva se dohodla na vytvoření přehledného systému, který porovná poptávku a nabídku dopravy v jednotlivých mikroregionech.

Dále byla zmíněna možnost podpory senior-taxi služeb, zejména v malých obcích, které na provoz těchto služeb nemají dostatek finančních prostředků. Ministerstvo vnitra (MV) nabídlo data z norského projektu „Kam dojíždíme“, která mohou napomoci k lepší identifikaci potřeb v oblasti dopravní dostupnosti a podpoře udržitelných dopravních systémů.

3. oblast: Sociální klimatický fond – podpora v oblastech s omezenou dopravní infrastrukturou

Ministerstvo životního prostředí (MŽP) představilo přípravy na implementaci SKF, který bude cíleně podporovat oblasti s omezenou dopravní infrastrukturou a zajišťovat lepší dostupnost veřejné dopravy v odlehlých regionech. Na základě metodických pokynů od Evropské komise byla navržena spolupráce s externími partnery, kteří disponují potřebnými daty, což umožní vytvoření přesného plánu na podporu dopravní dostupnosti a lepší využití SKF.

Shrnutí

Předseda Výboru pro regionální politiku v průběhu jednání zdůraznil zásadní **význam přesných a aktuálních dat pro účinnou alokaci finančních prostředků**, což umožňuje strategické a cílené investice do klíčových sektorů.

V oblasti školství doporučuje vláda detailní analýzu současných kapacit vzdělávacích institucí. Tato analýza poskytne podklady pro efektivní alokaci prostředků na rozšíření infrastruktury zejména v lokalitách, kde jsou kapacity škol nedostatečné. Ministerstvo školství, mládeže

a tělovýchovy (MŠMT) plánuje zavedení indexace škol od příštího roku, což umožní přerozdělování prostředků do regionů s vyššími vzdělávacími potřebami.

V oblasti dopravy se doporučuje pokračovat v mezíresortní spolupráci zaměřené na sběr a využití dopravních dat. Tento přístup umožní optimalizovat dopravní dostupnost a zároveň podpoří regionální rozvoj, zejména v hůře dostupných oblastech. Investice do rozvoje klíčových dopravních spojení a infrastruktury zůstávají prioritou, neboť přispívají ke zlepšení přístupu ke službám a pracovním příležitostem napříč regiony.

V oblasti o SKF bylo zdůrazněno, že tento fond, jehož cílem je využití výnosů z emisních povolenek pro nízkouhlíkovou ekonomiku, je podmíněn zavedením ETS II a financování se očekává od roku 2026. Byla diskutována definice dopravní a energetické chudoby a potřeba analytických dat mezi rezorty, zejména pro podporu lokálních dopravních potřeb.

Jednání potvrdilo **nezbytnost systematického přístupu k datům**, který je klíčovým nástrojem pro strategické rozhodování a spravedlivé přerozdělování zdrojů. Významnou roli hraje **meziresortní spolupráce**, která napomáhá vyváženému regionálnímu rozvoji.

e) Výboru pro regionální politiku – 3. zasedání

Jednání Výboru pro regionální politiku, které výjimečně vedl vrchní ředitel sekce strategií a analýz regionální politiky a politiky bydlení, zahrnovalo několik klíčových témat týkajících se regionálního rozvoje a vzdělávací politiky.

Zřízení vysoké školy v Karlovarském kraji (KVK)

Diskuse se zaměřila na potřeby a možné přístupy k zřízení vysoké školy v Karlovarském kraji, přičemž byly představeny tři varianty:

1. varianta: detašovaná pracoviště stávajících vysokých škol;
2. varianta: vznik nové veřejné profesní školy;
3. varianta: samostatná vysoká škola.

Výbor se přiklonil k variantě detašovaných pracovišť s ohledem na přínosy a limity, které tato řešení nabízejí pro KVK, zejména v technických a zdravotnických oborech. V souvislosti se zřízením vysoké školy v KVK byla diskutována i dostupnost bydlení a podpůrné infrastruktury pro studenty. Národní rozvojová banka upozornila na nutnost rozvoje kolejí a jiných studentských ubytovacích kapacit, což je důležité pro udržení mladých lidí v kraji a zajištění potřebné podpory pro terciární vzdělávání.

Transformační komise

Na jednání byl představen návrh na vytvoření Transformační komise (TK-PVRP), která bude koordinovat regionální rozvojové aktivity uhelných regionů, nebo též tzv. strukturálně postižených regionů. Do komise budou zapojeni zástupci relevantních ministerstev, krajských orgánů i místních akčních skupin, což umožní propojení regionálních aktérů při strategickém plánování a implementaci rozvojových iniciativ.

Strategie regionálního rozvoje 21+ a Akční plán SRR na období 2025–2027

Zástupci Ministerstva pro místní rozvoj představili stav plnění a její závěry Strategie regionálního rozvoje (SRR21+) a Akčního plánu SRR 25–27, které budou předloženy vládě ČR. Strategické dokumenty se zaměřují na zvyšování podpory specifických regionů a zajištění rovných podmínek mezi regiony.

Systematická pozornost v roce 2025 bude věnována tzv. posuzování územního dopadu (*Territorial Impact Assessment - TIA*), což je nástroj, který pomáhá identifikovat a hodnotit dopady politik na různé regiony. Jeho cílem je snížit riziko nevyváženého územního rozložení nákladů a přínosů mezi různými typy území.

Institut společenství obcí

Ministerstvo vnitra předložilo koncept Institutu společenství obcí, který umožní sdružování obcí za účelem sdílení zdrojů a poskytování veřejných služeb. Cílem tohoto institutu je zefektivnit spolupráci mezi obcemi a podpořit regionální rozvojové projekty v oblastech s nižší dostupností služeb.

Návrh „Kohezního“ zákona

Během jednání byl také diskutován návrh na vytvoření tzv. kohezního zákona, který by definoval specifické regiony potřebující zvýšenou pozornost a systematicky řešil jejich rozvoj. Tento legislativní rámec by zajistil transparentní proces hodnocení a monitorování potřeb regionů a napomohl dlouhodobému vyváženému rozvoji v celé zemi.

Shrnutí:

Jednání Výboru pro regionální politiku se zaměřilo na **témata důležitá pro vyvážený regionální rozvoj** s ohledem na územní dimenzi. Diskutovalo se o možnosti zřídit vysokou školu v Karlovarském kraji, s preferencí detašovaných pracovišť stávajících vysokých škol.

Na jednání byla představena aktualizace Strategie regionálního rozvoje (SRR21+) a Akčního plánu na období 2025–2027, jejichž cílem je posílit méně rozvinuté regiony a zajistit rovnoměrnou podporu napříč územím. Důležitou úlohu má hrát tzv. posuzování územního dopadu (TIA), nástroj, který umožní hodnotit dopady politik na různé typy území a podpoří vyvážené rozložení zdrojů a přínosů mezi regiony.

Pro prohloubení dialogu mezi vládou a uhelnými regiony byla zřízena Transformační komise (TK-PVRP) jako koordinační a tmelící skupina, zabývající se řešením strukturálně postižených území.

Relativně podrobně byl představen koncept Institutu společenství obcí, který by podpořil sdružování obcí s cílem sdílet zdroje a společně poskytovat veřejné služby, což je zvláště důležité v oblastech s horší dostupností služeb.

Posledním diskutovaným tématem byl návrh na zpracování tzv. kohezního zákona.

f) Výboru pro regionální politiku – 4. zasedání

Poslední jednání Výboru pro regionální politiku v roce 2024 opět vedl předseda Výboru.

Zřízení veřejné vysoké školy v Karlovarském kraji

Jedním z hlavních témat bylo zřízení veřejné vysoké školy v KVK. Prezentovaná preferovaná varianta zahrnuje vznik nové veřejné VŠ zaměřené na **balneologii a zdravotní obory** a zároveň využití detašovaných pracovišť stávajících univerzit **pro technické a ekonomické obory**. Kraj apeloval na státní podporu financování detašovaných pracovišť do doby vzniku nové VŠ. Pracovní skupina (*task force*) byla pověřena vypracováním harmonogramu, řešením otázky financování a stanovením konkrétních kroků realizace nové školy.

Geolokační data

Ministerstvo vnitra představilo analýzu mobility obyvatel prostřednictvím anonymizovaných dat mobilních operátorů. Tato data mohou být využita veřejnou správou při plánování dopravních a dalších služeb. Ministerstvo pro místní rozvoj **navrhlo vytvoření systémového nástroje pro pravidelný sběr** a analýzu těchto dat, který by byl udržitelný a jednotně dostupný všem resortům a krajům.

Agentura pro sociální začleňování

Agentura pro sociální začleňování (ASZ) představila možnosti financování své činnosti, mezi něž patří zvýšení podílu státního rozpočtu nebo zohlednění sociálního vyloučení v rozpočtovém určení daní (RUD). V diskusi byla zdůrazněna **potřeba systémového financování agentury** místo dosavadního projektového modelu, který je považován za dlouhodobě neudržitelný.

Informace o postupu plnění vládních úkolů

Dalším diskutovaným tématem byla dopravní infrastruktura a dostupnost. Byly identifikovány **oblasti s nedostatečnou dopravní obsluhností**, označované jako **dopravně chudé**, a navrženy integrované projekty zaměřené na zlepšení dostupnosti veřejné dopravy. Evropská komise přitom požaduje **zaměření na zranitelné skupiny** a podporu bezemisní a nízkoemisní dopravy.

Diskuse se dále týkaly regionálního rozvoje, kdy byla zdůrazněna potřeba koordinace mezi resorty a prevence dopadů legislativních změn na strukturálně postižené regiony. Bylo navrženo systematické hodnocení územních dopadů legislativních materiálů, aby se předešlo negativním důsledkům na lokální úrovni.

Shrnutí:

Pod vedením ministra pro místní rozvoj Petra Kulhánka byla projednávána důležitá témata pro regionální rozvoj. Hlavním bodem bylo zřízení veřejné vysoké školy v Karlovarském kraji, včetně financování detašovaných pracovišť univerzit. Byla zdůrazněna potřeba systémového financování Agentury pro sociální začleňování a diskutovány možnosti využití geolokačních dat pro plánování veřejných služeb. Řešily se také otázky dopravní dostupnosti a efektivní koordinace legislativy s regionálními potřebami. Pracovní skupina "*task force*" byla pověřena přípravou harmonogramu a doporučení pro další kroky, které budou projednány na vládní úrovni.

3. Poradní orgány Výboru pro regionální politiku

3.1. Transformační komise

Transformační komise (TK-PVRP) byla v roce 2024 zřízena jako **pracovní a poradní orgán Výboru pro regionální politiku na pracovní úrovni (PV-RP)** s cílem prohloubit dialog mezi vládou České republiky a zástupci uhelných regionů a koordinovat přechod České republiky na nízkoemisní energetiku.

TK-PVRP oficiálně vznikla 27. září 2024 rozhodnutím předsedy PV-RP, po předchozím projednání jejího složení dne 6. září 2024. Ve zřizovací listině je uveden přehled všech členů.

Role a účel komise

Role Transformační komise nespočívá v dublování či nahrazování **stávajících platform, nýbrž v jejich propojení a stmelení** za účelem **projednání a prodiskutování** identifikovaných témat a **konkrétních problémů** s cílem nalezení **komplexního řešení**.

Na jednáních TK-PVRP jsou plánovaná témata související s odklonem od uhlí a jeho dopady na krajinu, zdraví obyvatel, energetickou bezpečnost i socioekonomické aspekty spojené s přechodem na alternativní zdroje energie. Mezi diskutovanými okruhy budou rovněž zahrnuta téma týkající se zajištění dodávek energií a ochrany pracovních míst v dotčených uhelných regionech, tj. Karlovarském, Moravskoslezském a Ústeckém kraji. Tento přístup je plně v souladu s Programovým prohlášením vlády, které řízený odklon od uhlí považuje za klíčovou prioritu.

Kontext a odlišení od dřívějších aktivit

Transformační komise se **odlišuje od původní** Transformační platformy, která vznikla v roce 2022 za účelem přípravy Operačního programu Spravedlivá transformace a Plánu spravedlivé územní transformace. Cílem současné komise je harmonizovat stávající platformy a řešit konkrétní identifikované problémy. Komise je složena ze širokého spektra institucí a směřuje k dosažení komplexních řešení, která **reflektují různé úhly pohledu** všech **zainteresovaných aktérů**.

Organizační rámec a pracovní postupy

TK-PVRP pracuje v souladu se statutem a jednacími řády Výboru pro regionální politiku. Jednání komise jsou zpravidla plánovaná tři týdny před jednáním PV-RP a avizována na stránkách Ministerstva pro místní rozvoj ([Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Výbor pro regionální politiku](#)). Komise jedná převážně neformálně a rozhodnutí přijímá na základě konsenzu. Výstupy, zápisy z jednání a další informace jsou zveřejňovány v přiměřeném rozsahu.

Zahájení činnosti

První ustavující jednání Transformační komise se konalo dne **28. listopadu 2024**.

Jednání se zaměřilo na **klíčové oblasti transformace uhelných regionů**, zejména na revitalizaci území, ekonomickou diverzifikaci a rekvalifikaci pracovních sil. Diskutována byla také potřeba rozvoje infrastruktury, včetně zlepšení dálničního a železničního napojení

a modernizace letištní i energetické infrastruktury. Další důležitou oblastí byla podpora podnikání a inovací prostřednictvím inovačních center, rozvoje konkurenceschopnosti a strategických projektů zaměřených na udržitelnou energetiku a výzkum.

Transformační komise se věnovala otázkám vzdělávání a rekvalifikace, zlepšení úrovně odborných škol a řešení sociálních problémů vyloučených lokalit. Diskutovala se také role státu při převodu státních pozemků a majetků do správy obcí, což je zásadní pro rozvoj postižených regionů. Dalším tématem byla potřeba zamezit odlivu obyvatel a zvýšit kvalitu života, včetně zlepšení veřejných prostor, bydlení a služeb. Důraz byl kladen na efektivní koordinaci těchto oblastí mezi kraji, ministerstvy a regionálními partnery.

4. Regionální rozvoj ČR

Přes celkově konvergenční tendence vůči průměru EU dochází v posledních letech ke zvětšování rozdílů uvnitř České republiky, a to jak mezi jednotlivými kraji, tak i na nižší než krajské úrovni, kde je tento trend umocněn. Zastávání v ekonomické výkonnosti je patrné především v uhelných regionech, které jsou dlouhodobě znevýhodněny strukturálními problémy a dopady energetické transformace. V roce 2024 bylo vládě předloženo několik klíčových dokumentů, které přispívají k řešení těchto negativních jevů a tendencí. Níže uvádíme základní přehled těchto dokumentů spolu s jejich stručným obsahem.

4.1. Dokumenty MMR projednané vládou ČR v roce 2024

18. 3. 2024: Návrh vyhlášky o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a jednotném standardu

Návrh vyhlášky upravuje obsah a formu územně analytických podkladů a územně plánovací dokumentace, včetně jejich jednotného standardu. Cílem je zlepšení efektivity plánování a ochrany území s důrazem na udržitelný rozvoj a spolupráci mezi správními orgány.

12. 6. 2024: Aktualizace Strategického rámce hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje 2023

Aktualizace Strategického rámce restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje 2023 zohledňuje významné změny, které se odehrály v procesu restrukturalizace od roku 2020, reaguje na pandemii, energetickou krizi a válku na Ukrajině. Dokument klade důraz na podporu podnikání, inovací a vzdělávání, spolu s transformací energetiky, včetně útlumu těžby uhlí a přechodu k nízkouhlíkové ekonomice. Hlavní cíle zahrnují sociální stabilizaci, udržitelný rozvoj a zlepšení infrastruktury a správy. Financování je plánováno z evropských a národních dotačních programů. Přes pokrok regiony zůstávají strukturálně znevýhodněné a vyžadují lepší koordinaci a systémové změny, s podporou programu Spravedlivá transformace 2021–2027.

12. 6. 2024: Zpráva o realizaci opatření souhrnných akčních plánů Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje 1. 1. 2023 - 31. 12. 2023

Zpráva o realizaci Souhrnných akčních plánů hospodářské restrukturalizace pro Ústecký, Moravskoslezský a Karlovarský kraj za rok 2023 hodnotí pokrok implementace opatření Strategie RE:START. Z celkových 104 opatření bylo 50 splněno, 41 je v realizaci, 8 iniciováno a 3 čelí problémům. Klíčové aktivity zahrnovaly podporu demolic v sociálně vyloučených lokalitách, obnovu venkovských a regionálních infrastruktur a zlepšení podmínek pro výzkum a inovace. Na strukturálně postižené regiony bylo v návaznosti na strategii směřováno 11,2 miliardy Kč, přičemž další zdroje pocházejí z Modernizačního fondu a programu Spravedlivé transformace. Zpráva identifikuje personální a finanční bariéry jako hlavní rizika pro budoucí realizaci opatření. Strategickým cílem zůstává dlouhodobá stabilizace a oživení ekonomiky těchto regionů prostřednictvím cílených intervencí a víceúrovňové spolupráce.

28. 8. 2024: Návrh Územního rozvojového plánu

Územní rozvojový plán (ÚRP) představuje celostátní územně plánovací dokumentaci, která vymezuje zastavitelné a transformační plochy, koridory pro rozvoj dopravní a technické infrastruktury a nadregionální systémy ekologické stability. Zaměřuje se na rozvoj silniční, železniční, vodní a letecké dopravy, včetně vysokorychlostních železnic a logistických terminálů, a podporuje modernizaci technické infrastruktury, jako jsou energetické sítě, vodní hospodářství a odpadové systémy. Dokument rovněž definuje veřejně prospěšné stavby a opatření k zajištění ekologické stability, obrany státu a veřejné infrastruktury, přičemž klade důraz na ochranu přírodních hodnot a udržitelnost rozvoje. ÚRP propojuje rozvojové záměry s ochranou veřejných statků a podporuje efektivní plánování prostřednictvím digitální standardizace a strojově čitelných výstupů. Cílem je zajistit koordinovaný a udržitelný rozvoj území České republiky v souladu s dlouhodobými strategickými prioritami.

28. 8. 2024: Institucionální ukotvení Agentury pro sociální začleňování

Návrh institucionálního ukotvení Agentury pro sociální začleňování (ASZ) od roku 2025 analyzuje současný stav a navrhuje tři varianty dalšího fungování Agentury. **Varianta A** počítá s útlumem činnosti, což by negativně ovlivnilo plnění národních a mezinárodních závazků. **Varianta B**, preferovaná zpracovatelem, navrhuje ukotvení ASZ ve strukturách MMR s cílem zajistit stabilní financování a pokračování stávajících činností. **Varianta C** zahrnuje zřízení ASZ jako samostatného subjektu, což by bylo finančně náročnější a časově obtížně realizovatelné. Materiál hodnotí dopady na státní rozpočet, realizovatelnost variant a stabilitu financování s ohledem na naplňování cílů v oblasti sociálního začleňování. Agentura plní klíčovou roli v podpoře obcí, koordinaci politik a poskytování metodické podpory v boji proti sociálnímu vyloučení.

25. 11. 2024: **Změna č. 9 Politiky územního rozvoje ČR**

Změna č. 9 **Politiky územního rozvoje České republiky** přináší aktualizaci stávající dokumentace pro lepší řízení územního rozvoje na celostátní úrovni. Hlavním cílem je vymezit oblasti pro rozvoj **obnovitelných zdrojů energie** (sluneční a větrná energie) v souladu s klimatickými cíli EU do roku 2030. Dokument zavádí **územně plánovací standardy**, které zohledňují specifika jednotlivých regionů a minimalizují konflikty s ochranou přírody, kulturních hodnot a kvalitní orné půdy. Navrhuje **modernizaci sídelní struktury** a optimalizaci dopravní a technické infrastruktury s důrazem na udržitelný rozvoj. Součástí je stanovení **podmínek pro navazující územně plánovací činnost** na úrovni státu, krajů a obcí a koordinace záměrů pro energetiku s kapacitou přenosové soustavy. Tento přístup zajišťuje efektivní plánování a podporu rozvoje území v souladu s národními a evropskými strategiemi.

11. 12. 2024: **Souhrnný akční plán Strategie restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje 2025–2026**

Souhrnný akční plán Strategie restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje na období 2025–2026 představuje šestou aktualizaci opatření zaměřených na rozvoj těchto strukturálně postižených regionů. Plán obsahuje šest opatření, z nichž tři jsou nová a tři aktualizovaná, pokrývající oblasti podnikání, vzdělávání, dopravy a energetiky. Mezi hlavní priority patří podpora podnikatelských aktivit, rozvoj projektů na využití geotermální energie a demolice budov v sociálně vyloučených lokalitách. Klíčovým cílem je propojení finanční podpory se systémovými změnami s náklady přibližně 2,3 miliardy Kč na období 2025–2030. Návrh byl konzultován s regionálními a národními aktéry, včetně evropských partnerů, a poskytuje strategický rámec pro realizaci opatření. Opatření se zaměřují na dlouhodobé zlepšení socioekonomických podmínek a řešení specifických regionálních problémů. Plán zdůrazňuje transparentnost, spolupráci mezi aktéry a pravidelnou aktualizaci dle vývoje

11. 12. 2024: **Zpráva o uplatňování Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+, Akční plán Strategie regionálního rozvoje ČR 2025–2027 a státem podporované regiony**

Zpráva o uplatňování Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+: Dokument shrnuje dosavadní plnění cílů regionální politiky, vyhodnocuje dynamiku českých regionů pomocí indikátorů a upozorňuje na rostoucí rozdíly mezi rozvinutějšími a strukturálně postiženými oblastmi. Strategie RE:START a program Spravedlivá transformace 2021–2027 poskytují podporu, ale regiony jako Ústecký a Karlovarský kraj dlouhodobě vykazují divergenční tendence. Rozšíření státem podporovaných regionů zahrnuje sedm nových správních obvodů ORP. Neřešení regionálních nerovností ohrožuje důvěru v instituce a zvyšuje socioekonomické rozdíly.

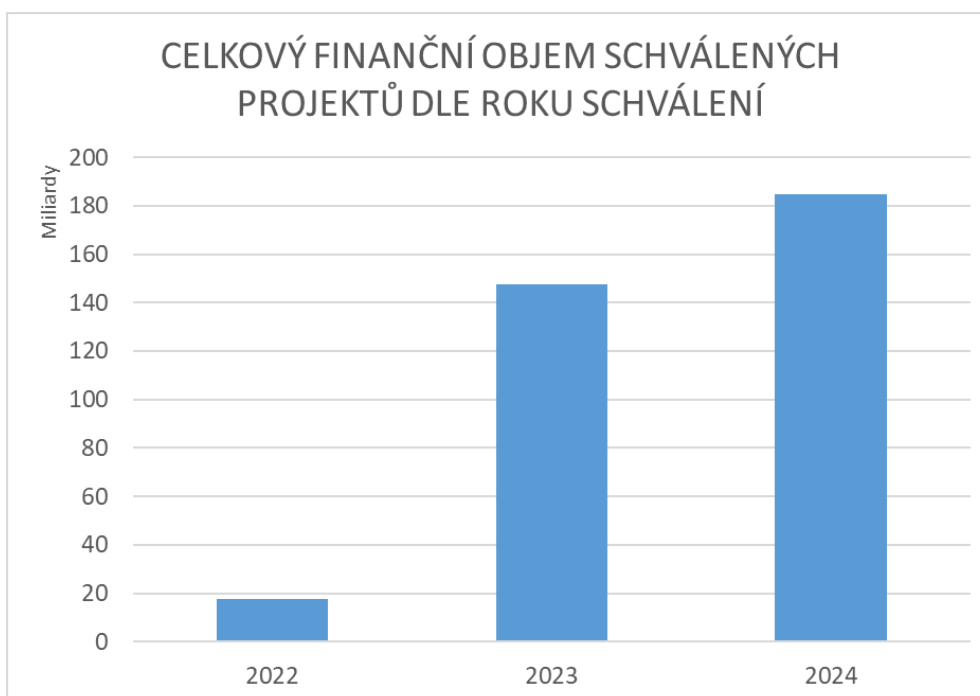
Akční plán Strategie regionálního rozvoje ČR 2025–2027: Poslední implementační dokument Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ se zaměřuje na tříleté období, navazuje na předchozí plány a propojuje cíle s Koncepcí rozvoje venkova. Aktivity zahrnují podporu regionálních

inovačních kapacit, zvýšení dostupnosti služeb, rozvoj infrastruktury a zlepšení strategického plánování. Důraz je kladen na financování z fondů EU a přípravu nové strategie po roce 2027. Akční plán obsahuje konkrétní opatření pro strukturálně postižené regiony a metropolitní oblasti.

4.2. Financování

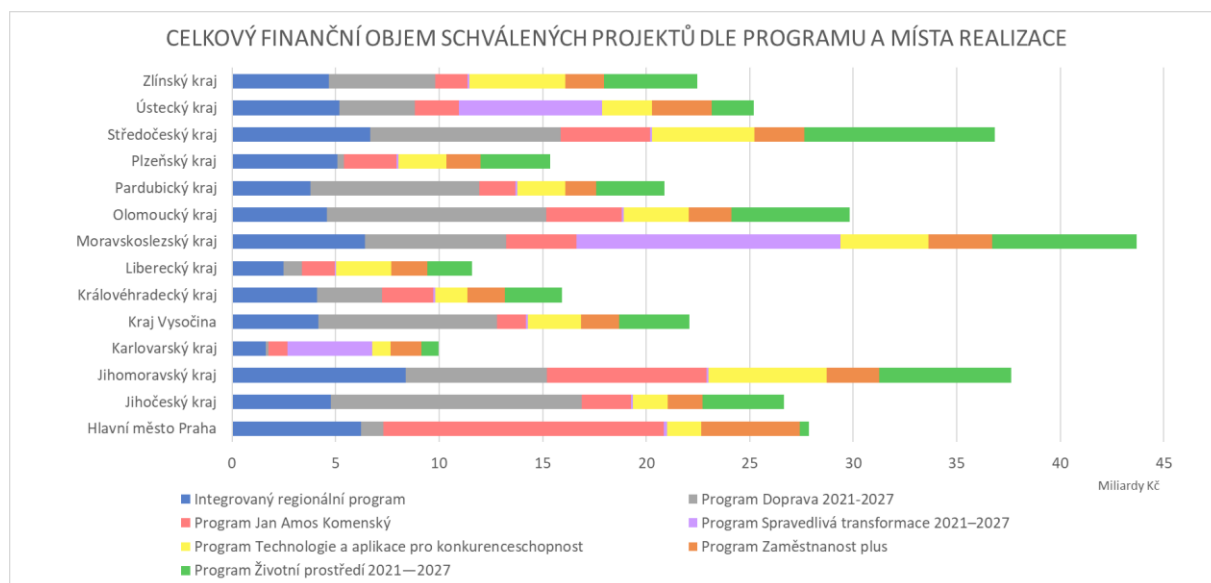
Financování regionálního rozvoje v České republice je zajišťováno především prostřednictvím fondů EU a doplňkově podporováno ze zdrojů státního rozpočtu. Vzhledem k tomu, že se programové období dostalo do své poloviny, uvádíme zde základní informace o dosud vyčerpaných prostředcích.

Graf 1 Celkový finanční objem schválených projektů podle roku schválení

Graf 1 ilustruje postupný nárůst celkového finančního objemu schválených projektů v letech 2022 až 2024. Po pomalejším začátku současného programového období, kdy v roce 2022 byly schváleny projekty s relativně nízkou hodnotou, došlo v následujících letech k významnému zrychlení schvalovacího procesu. K datu 1. ledna 2025 již bylo schváleno více než 350 miliard Kč celkových způsobilých výdajů, což svědčí o efektivnější administraci a postupném naplňování alokace stanovené Dohodou o partnerství. Z přijatých žádostí o podporu je téměř celá alokace pokryta, zatímco schválenými projekty pokrývají necelou polovinu celkové alokace. Tento trend naznačuje, že v následujících letech lze očekávat pokračující růst čerpání finančních prostředků a vyšší míru realizace projektů.

Graf 2 Regionální alokace projektů dle programů a místa realizace

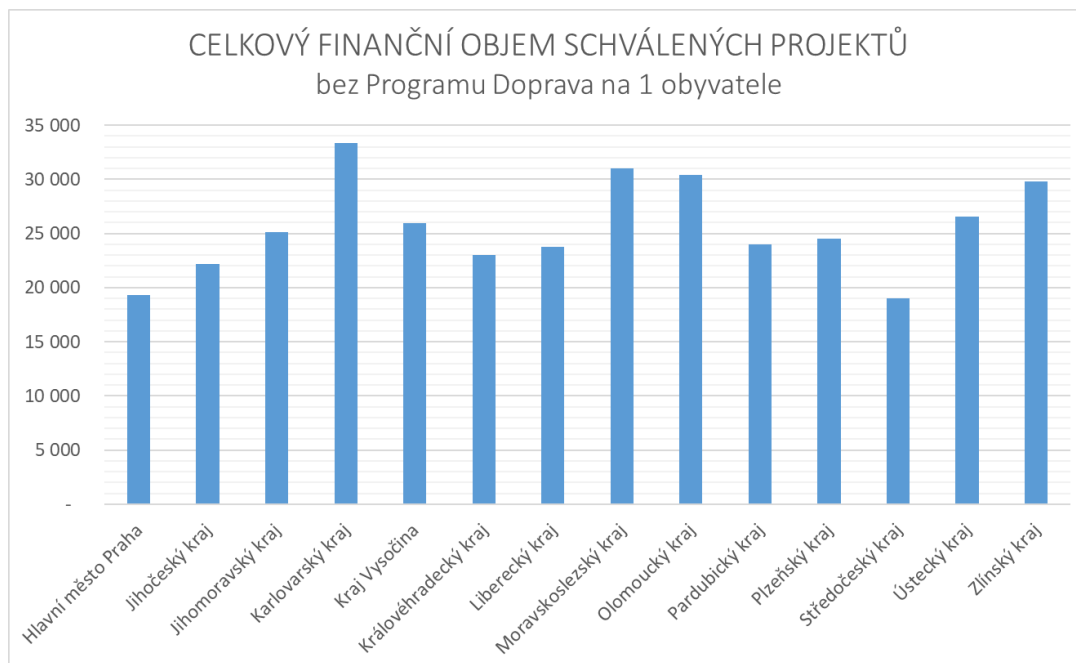
Graf 2 znázorňuje rozložení celkového objemu finančních prostředků schválených projektů podle jednotlivých programů, krajů a místa realizace. V absolutních hodnotách je největší objem prostředků alokovan na Moravskoslezský, Jihomoravský a Středočeský kraj.

Ve strukturálně postižených krajích, jako je Karlovarský, Ústecký a Moravskoslezský kraj, je patrný příspěvek Fondu pro spravedlivou transformaci (Program Spravedlivá transformace – P ST), která cíleně směřuje finanční podporu do těchto oblastí s cílem zlepšit hospodářskou situaci a zmírnit negativní dopady strukturálních změn.

Významnou část alokace ve většině krajů tvoří prostředky z Programu Doprava 2021–2027, jehož financování je klíčové pro rozvoj dopravní infrastruktury a zlepšení regionální dostupnosti. Tento program, ač téměř bez územní dimenze¹, má vzhledem ke své velikosti výrazný vliv na celkovou výši regionálních alokací. V Grafu 3 a na Mapě 1 proto pracujeme s daty bez Programu Doprava.

¹ Je zaměřen na plnění cílů a priorit národních strategií a je čerpán převážně národními institucemi.

Graf 3 Celkový finanční objem schválených projektů na 1 obyvatele (bez Programu Doprava)

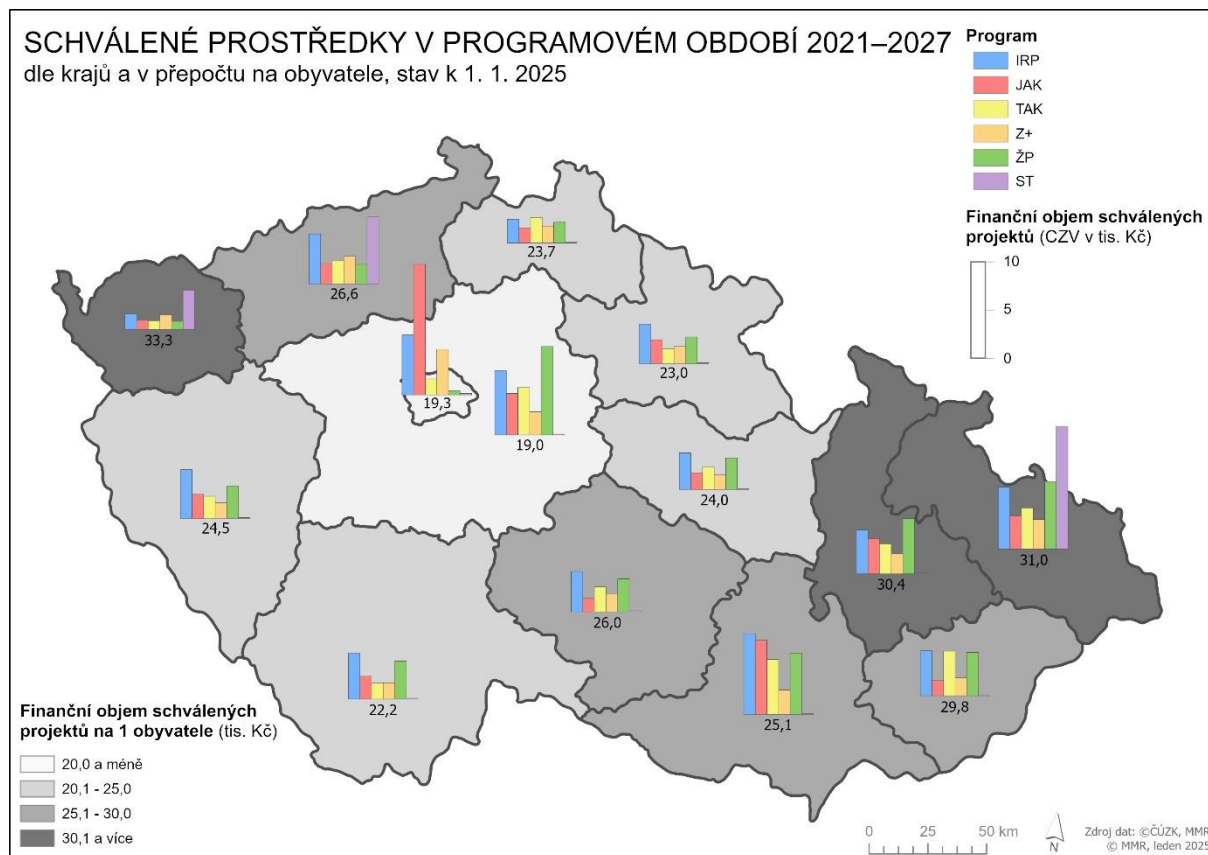

Graf 3 poskytuje přehled celkového objemu finančních prostředků schválených projektů² dle místa realizace, přepočtený na 1 obyvatele jednotlivých krajů. Největší alokace na 1 obyvatele kraje připadá na strukturálně postižený Karlovarský kraj, což reflektuje zaměření politiky soudržnosti na podporu těchto regionů³. S ohledem na postavení všech tří strukturálně postižených krajů v první pěti tohoto pořadí se ukazuje pozitivní vliv Programu Spravedlivá transformace zaměřeného právě na tato území. Prostorové rozložení doposud schválených projektů ukazuje Mapa 1.

² Objem finančních prostředků schválených projektů je alokován z Integrovaného regionálního programu (IRP), Programu Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (P TAK), Programu Jana Amose Komenského (P JAK), Programu Životní prostředí (P ŽP), Programu Zaměstnanost Plus (P Z+), Programu Spravedlivá transformace (P ST), Programu Technická pomoc (P TP)

³ V absolutních hodnotách však do Karlovarského kraje směřuje nejmenší celkový objem finančních prostředků.

Mapa 1 Objem doposud schválených prostředků z vybraných programů v přepočtu na obyvatele dle krajů v programovém období 2021–2027

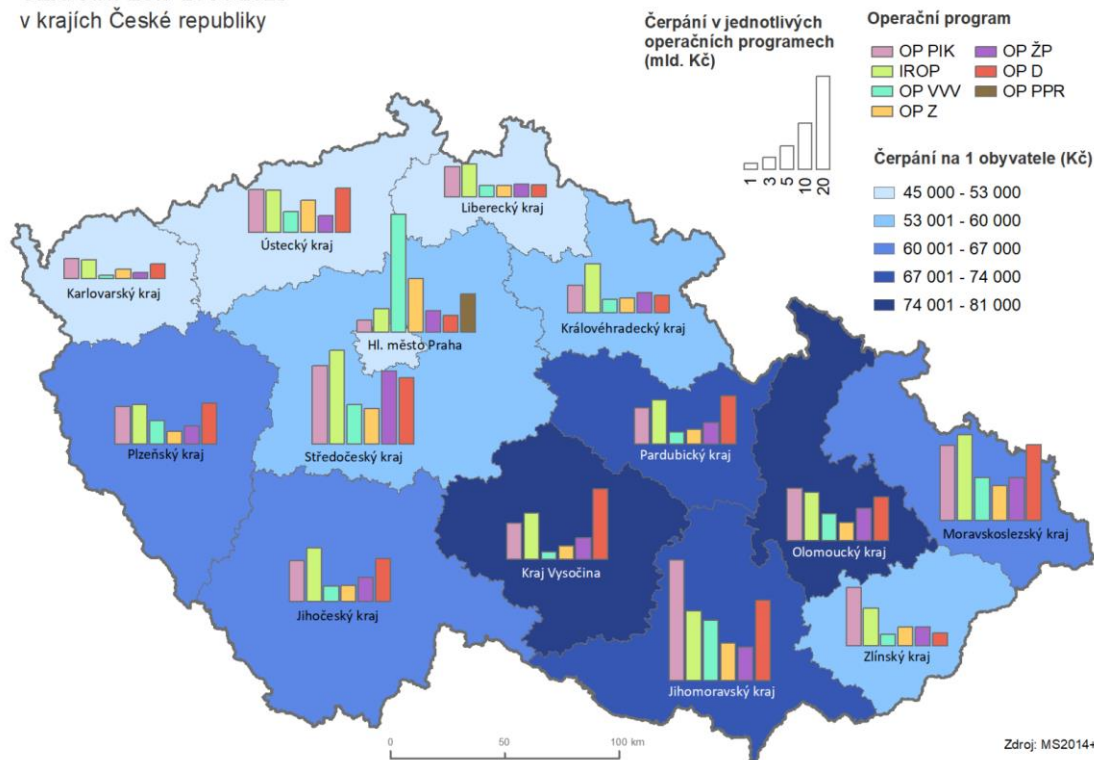

Mapa 1 poskytuje přehled o územním rozložení doposud schválených projektů v prvních třech letech období 2021–2027 v krajích ČR. Patrné je dobrý výsledek východní části ČR. K nim se přidává Karlovarský kraj. Průměrné až podprůměrné hodnoty vykazuje široký pás od jihozápadu (Plzeňský a Jihočeský kraj) až po severovýchod Čech (Liberecký, Královéhradecký a Pardubický kraj). Pokud by se i ve druhé polovině programového období potvrdil pozitivní trend lepších výsledků při čerpání fondů EU u doposud zaostávajících krajů, šlo by o zlom v doposud zaznamenávané divergenci rozvoje těchto území ve srovnání se zbytkem ČR.

Níže v Mapě 2 je především pro možnost srovnání prostorového vzorce ukázáno čerpání prostředků v jednotlivých krajích ČR v programovém období 2014–2020. Absolutní údaje o čerpání znázorněné v mapách 1 a 2 nelze srovnávat, protože se jedná o různé časové úseky (celé období 2014–2020 oproti 3 rokům období 2021–2027) i finanční ukazatele (reálně vyčerpané prostředky v období 2014–2020 oproti prostředkům ve schválených projektech v období 2021–2027).

Mapa 2 Čerpání ESIF v programovém období 2014–2020

ČERPÁNÍ ESIF 2014-2020
v krajích České republiky

4.3. Plnění (strategických) cílů

Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ (SRR 21+), jako nástroj strategického charakteru podle zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, je v polovině své platnosti. Vzhledem k tomu, že plánové aktivity obsažené v akčních plánech jsou z velké části vázané na **financování z fondů EU**, je ještě brzo hodnotit reálné plnění aktivit, případně (reálné) dopady do území. Je to dáno i tím, že programové období EU 2021+ se rozjelo později. Většina aktivit obsažených v akčních plánech za jednotlivé územní cíle je ve fázi průběžného plnění tzn., že byly min. vypsány výzvy z programů fondů EU pro předložení projektů. V následujících letech budou podpořené projekty realizovány a přispějí tak k plnění cílů aktivit.

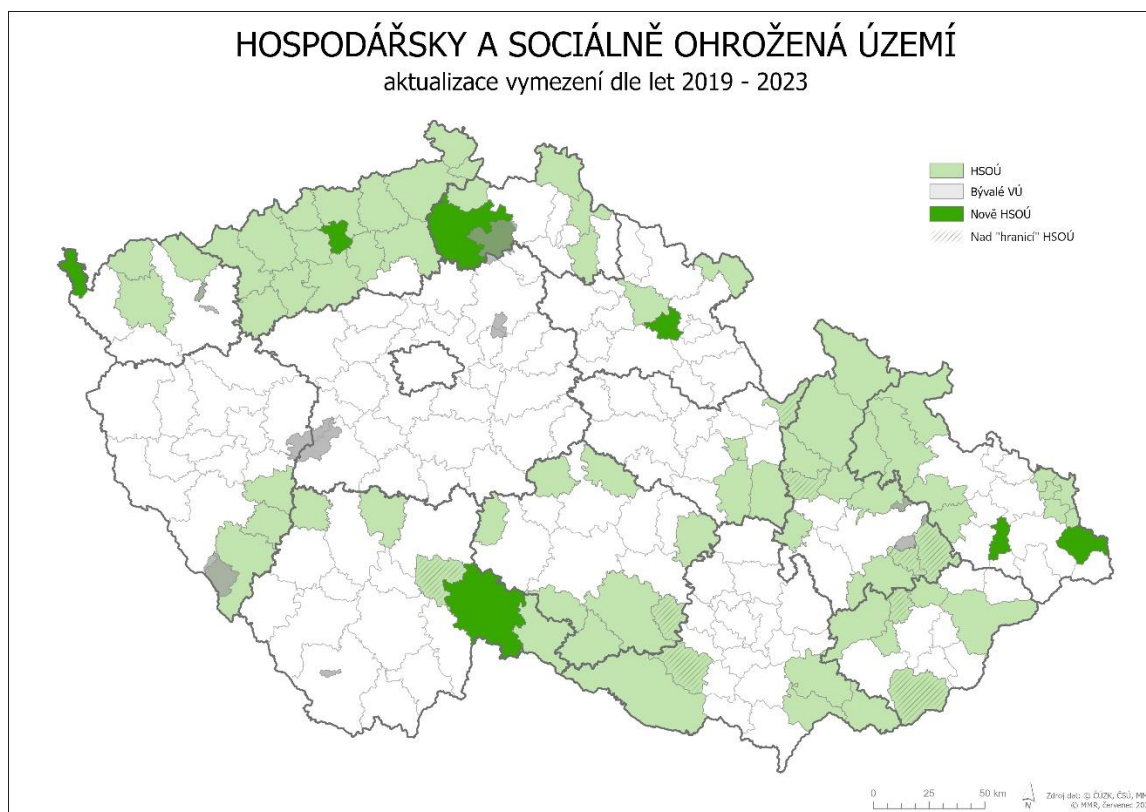
Velký posun byl zaznamenán také u aktivit, které nejsou vázané na financování z fondů EU. Jedná se o aktivity, které mají **strategický, legislativní nebo plánovací charakter**. Ty jsou předpokladem pro vytvoření podmínek následného rozvoje, např. úpravy zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje (např. začlenění Agentury pro sociální začleňování, role a postavení Místních akčních skupin) nebo zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, (např. společenství obcí), dále metodický postup při práci se sídelní strukturou pro účely strategického rozvoje a územně plánovací činnosti. Důležité je si uvědomit, že se jedná o **aktivity, které jsou dlouhodobého charakteru** a budou vyžadovat čas pro své etablování v systému fungování regionální politiky a obecně prostorového plánování.

Řešení aktivit spíše podhaluje, že klíč k řešení řady problémů regionů nespočívá v izolovaných aktivitách nebo v jednorázové dotační podpoře, ale bude to vyžadovat koordinovaná řešení

(systémové kroky) napříč ministerstvy a jejich politikami často za přispění ze strany krajů, případně obcí.

Po zbývajícím období platnosti SRR 21+ nejsou navrhovány žádné věcné změny. Dílčí změnou prošla **aktualizace státem podporovaných regionů**. Území označená jako „Hospodářsky a sociálně ohrožená území“ (HSOÚ) budou rozšířena o **7 nových správních obvodů ORP (Bílina, Kopřivnice, Aš, Jaroměř, Třinec, Jindřichův Hradec, Česká Lípa)**, které se nově propadly do dolního kvartilu výsledků hodnocení určujícího agregovaného indikátoru. Aktuální podoba státem podporovaných regionů je součástí navrženého usnesení vlády při materiálu Akční plán Strategie regionálního rozvoje ČR 2025–2027 a Zpráva o uplatňování Strategie regionálního rozvoje.

Obrázek 1 Aktualizace vymezení HSOÚ na základě dat z let 2019–2023

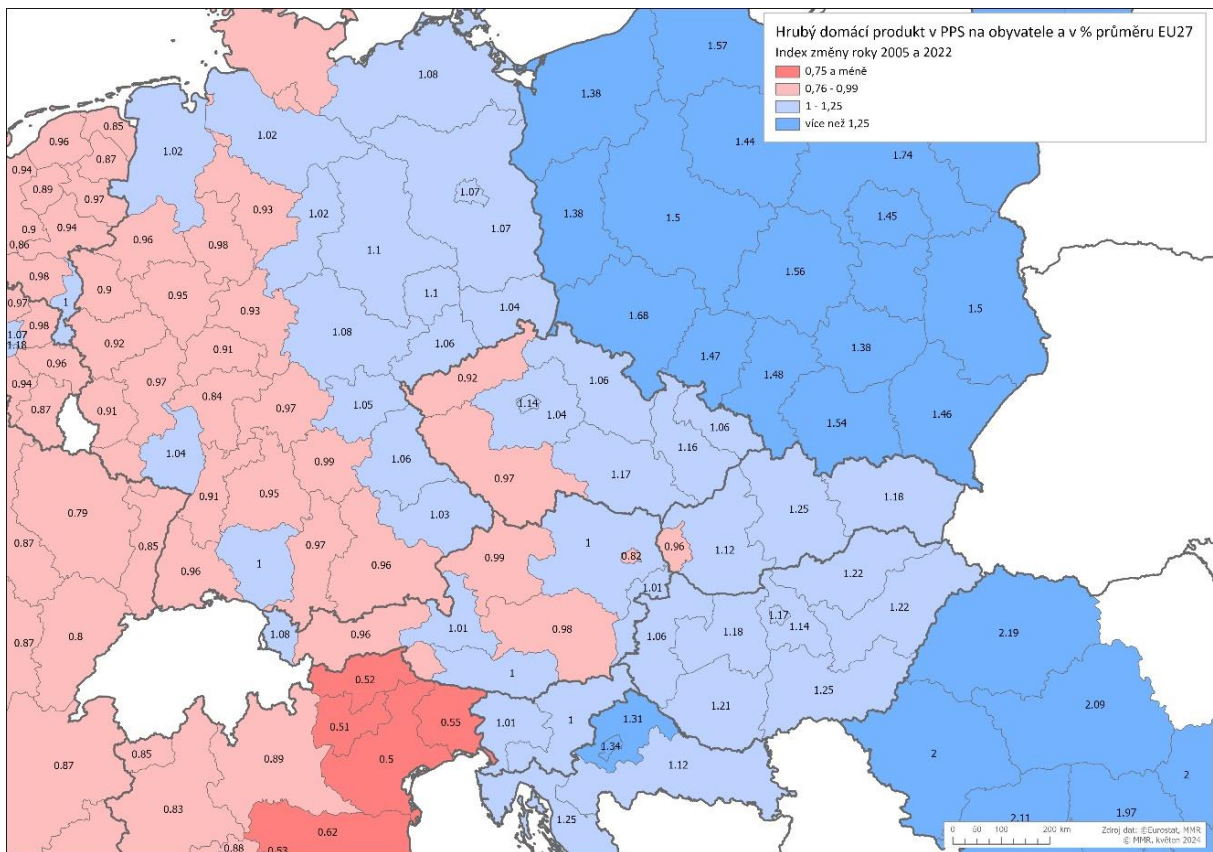
Z pohledu hodnocení regionálních disparit jako celku lze shrnout, že ČR v porovnání s ostatními postsocialistickými ekonomikami ve střední Evropě **vykazuje vysokou dynamiku hodnocených ukazatelů a velmi nadprůměrné hodnoty ze všech států V4**. Ačkoliv lze doložit takový pozitivní trend mezi zeměmi V4, tak **konvergenční snahy o sblížení regionů ČR s regiony EU jsou regionálně velmi diferencované**.

Hlavním motorem sblížení jsou Praha a Středočeský kraj, velmi vysokou dynamiku zaznamenal region soudržnosti Jihovýchod, zejména **Jihomoravský kraj**.

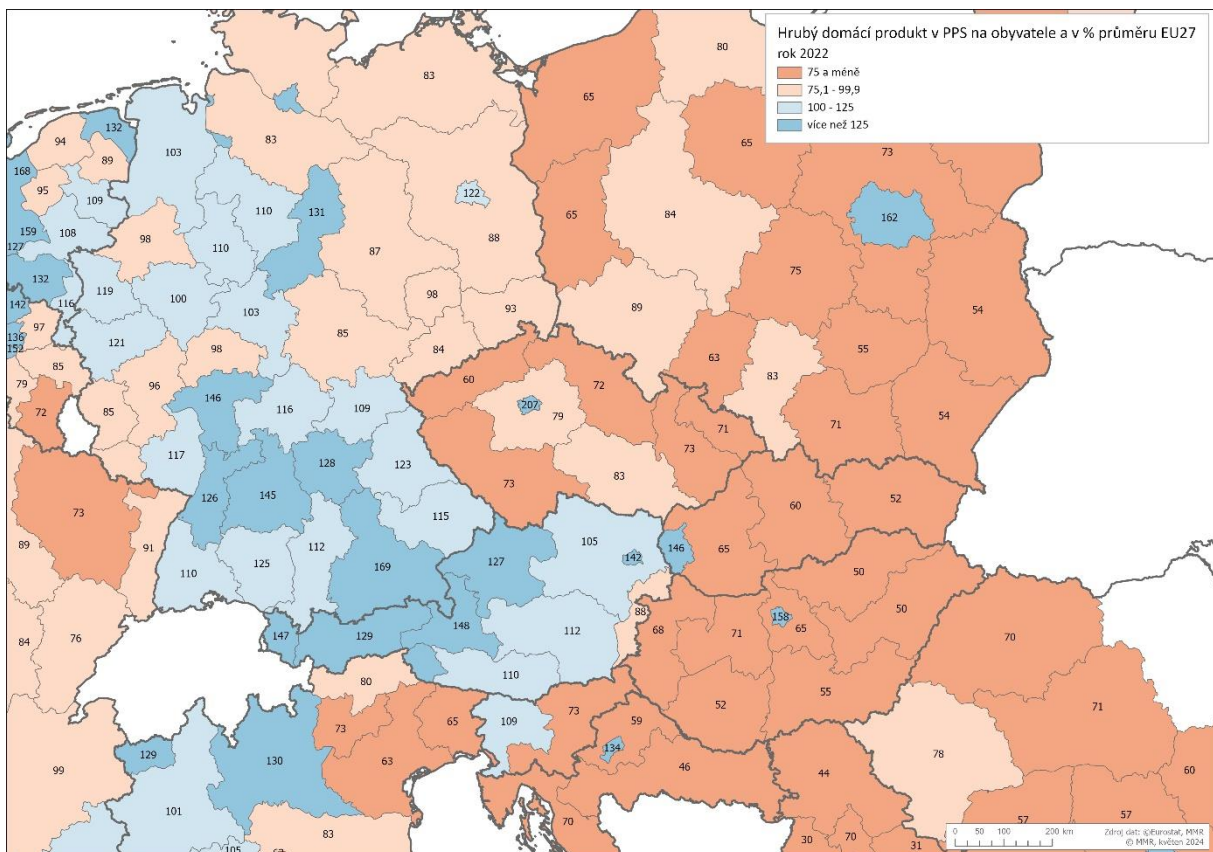
Ostatní regiony ČR v konkurenci jiných regionů střední Evropy stagnují nebo i ztrácejí. Nejohroženější je v tomto smyslu region **Severozápad**, který vykazuje divergenční tendence v inovační i ekonomické výkonnosti a dalších ukazatelích).

Konvergenční dynamika je tak velmi regionálně diferencovaná, což má dopad na relativně pomalé přibližování celé ČR průměru EU.

Obrázek 2 Index změny HDP v % průměru EU v letech 2005 a 2022

Obrázek 3 HDP v % průměru EU v roce 2022

V delším časovém horizontu se ukazuje, že ČR má tendenci zaujmout specifickou pozici semi-periferie v rámci EU a významně se zatím nepřibližuje jádrovým zemím Evropy.

Na vnitroregionální úrovni, chápeme úrovně SO ORP, jsou patrné **značné rozdíly mezi jednotlivými kraji i uvnitř nich**. Typická je především **polarita vnitřních/vnějších periferií**, které vykazují podprůměrné sociální, ekonomické i demografické charakteristiky (na straně jedné), a **metropolitních areálů/aglomerací** s jejich suburbánním zázemím na straně druhé.

4.4. Doporučení a výhled na další období

Pro budoucí řešení výzev, kterým čelí regiony, bude **nutná užší spolupráce a koordinace regionální politiky s jednotlivými sektorovými politikami**. Dlouhodobé neřešení zaostávání regionů vede k narůstání velkých nerovností v řadě oblastí, například ve vzdělání.

Regionální politiku bude nutné koordinovat s dalšími sektorovými politikami, zajistit jejich provázanost a vyhodnocovat dopady jejich vzájemného působení v území. Některé sektorové politiky mají daleko větší regionální dopady než samotná (explicitní) regionální politika. Příkladem je např. **úzké propojení sociální a vzdělávací politiky, které jsou provázané i s tématem exekucí**. Podobným příkladem vzájemné provázanosti politik může být nastavení **podoby daňového mixu a dávkového systému** a další.

Při budoucím nastavení sektorových (obecně veřejných) politik, ať už půjde jen o částečné změny nebo zásadnější reformy, bude nutné více **zohledňovat jejich regionální dopady**. **Respektování specifických potřeb regionů by umožnilo dosáhnout daleko větších synergií mezi jednotlivými sektorovými (veřejnými) politikami ve prospěch regionálního rozvoje.**

Zároveň neřešení regionálních nerovností má výrazný dopad na společnost a prohlubuje nedůvěru občanů v instituce. Indikátorem nedůvěry je například nízká volební účast a jejich výsledky. Platformou pro koordinovaná řešení ve prospěch regionů ČR může být na vládní úrovni **Výbor pro regionální politiku**.

4.5. Seznam grafů a map

Graf 1 Celkový finanční objem schválených projektů podle roku schválení.....	17
Graf 2 Regionální alokace projektů dle programů a místa realizace.....	18
Graf 3 Celkový finanční objem schválených projektů na 1 obyvatele (bez Programu Doprava)	19
Mapa 1 Objem doposud schválených prostředků z vybraných programů v přepočtu na obyvatele dle krajů v programovém období 2021–2027	20
Mapa 2 Čerpání ESIF v programovém období 2014–2020.....	21
Obrázek 1 Aktualizace vymezení HSOÚ na základě dat z let 2019–2023.....	23
Obrázek 2 Index změny HDP v % průměru EU v letech 2005 a 2022	24
Obrázek 3 HDP v % průměru EU v roce 2022	24